בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה ואפי' לזמן מרובה. וא"ת כיון דבעל שאמר גרשתי את אשתי נאמן[ב] והוא מודה שגירשה אפי' אין הגט שלה ניתן לה לרחוק בעלמא ומאי פריך ויש לומר דלא מהימן אלא מכאן ולהבא מיגו שיכול עכשיו לגרשה ולא תטרוף פירות אלא מכאן ואילך אבל למפרע לא כשאומר גירשתיה מזמן הכתוב בגט כדאמרי' בש נוחלין (ב"ב קלד:) והכא שידוע לנו שלא נא לידה עכשיו זה הגט בתורת גירושין אינו נאמן מכאן ולהבא יותר מלמפרע ויחזיר לאשה דקתני היינו בעדים ותמגרש בחזקה זו אפי' לא נתגרשה עדיין ולא חיישינן שמא מתחר נפל אפי' לזמן מרובה: **מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של יוסף ב"ש.** ממון הלשון משמע שידעין שלא חתמו אלא על ג' אבל אין מכירים מי הוא אותו יוסף ב"ש ותימה דא"כ אמאי מהימנין ליה לומר שהוא שלו יותר משלא היו אומרים העדים כלום שלא היה נאמן לומר שהוא שלו ולא מהדרינן ליה בטביעות עין דחיישינן שמא הוא משקר ואומר ר"י דלעולם לא חשדינן ליה שישקר במזיד לומר שהוא שלו לקלקלה דמשום להרויח פשיטי דספרא לא היה מקלקלה דהא בעל שאמר גירשתי את אשתי נאמן ולא חיישינן להכי ולהכי כשאומרים העדים שלא חתמו אלא על גט אחד והוא אומר שעל שלו חתמו נאמן אבל כשאין העדים אומרים כלום חיישינן שמא הוא שבור שהוא שלו לפי שאין יודע שיש יוסף בן שמעון אחר או יודע ואין נראה לו לחוש שגם הוא אבד גט ולכך אומר שהוא מכיר אע"פ שאינו מכיר ובקונטרס פי' כגון דקאמרי עדים התמומים בו מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד ש' של שם זה ואותו חתמנו לאיש זה התובעו ולפ"ז צריך לומר שלא ראו עדים חתימת הגט שאם ראו ואומרים שהוא כתב ידם ולזה חתמו פשיטא שיחזיר ולא היה צריך להשמיענו דהא ודאי לא חיישי' דלמא איתרמי שמא כשמא ועדים כעדים וחתימה כחתימה וכשיוא נמי אינו מזכיר חתימה כחתימה: **כגון** דקאמר נקב יש בצד אות פלונית. פי' בקונטרס דקאמר השליח ואין ספרים דגרסי דקאמרי עדים וי"ל דעדים מהימני אפילו כשראהו כבר ושליח לא מהימן אלא כשאומר כן קודם שראהו: **סימנין** דאורייתא או דרבנן. אי סימנין דרבנן הא דמהדרינן אבדה מן התורה היינו בעדים ורבנן הוא דעבוד במליאה תקנתא להחזיר בסימנין וא"ת והא דתנן בפרק אלו מציאות (ב"מ דף כז.) דדבר שיש בו סימן חייב להכריז ושאין בו סימן הרי אלו שלו וא"אפי' מדרבנן למה הוא שלו יכריז וזה יניח עדיים דמן התורה מה לי זה ומה לי זה כיון דבעי עדיים כך יטלא עדיים בזה כמו בזה וי"ל דע"י סימן מכירים העדים בטביעות עין ועוד דע"י סימן שולנים אם יש שמכיר אותו דבר שיש בו סימן כך וכך דע"י כך יטלא עדיים אבל כשאין בו סימן אין יודע היאך ליטול ומתיישב: **ורוקא** צורבא מדרבנן. אומר רבינו תם דעשה האדם נמי ידע בטביעות עינא כדאמרינן בפרק גט פשוט (ב"ב דף קמח.) האי צורבא מדרבנן דאזיל לקדושי איתתא לידבר עם האדם בהדיה ובפרק גיד הנשה (חולין דף נו.) נמי מוכח דכ"ע אית להו טביעות עינא והא דלא מהדרינן לעם האדם בטביעות עינא משום דלא מהימן: **איזהו** שלא לאלתר. ואית דגרסי איזהו לאלתר ויש לישב דברי התנאים לשתי הגרסות:

שתעבור שיירא ותשרה. מפרש רבינו תם ותשרה לשון סעודה כמו שירותא (תענית דף יא:) דמתוך שמוליאים כליהם כדי לסעוד חיישינן שמא נפל מהם: **מצאו** קשור בכים או בארנקי בו'. בפרק בתרא דיבמות (דף קכ.) מדקדק מכאן דסימנין דאורייתא ואימה דבפרק אלו מציאות (בבא מציעא דף כז.) מיבעיא לן אי סימנין דאורייתא או דרבנן ולא מייתי לה ואומר ר"י דבמסקנא דיבמות דמייתי תנאי ומסיק דכולהו סברי דסימנים דרבנן איכא לפרושי דהך בריתא נמי סברא הכי וכגון שיש עדיים שהכים והטבעת שלו או שמצאו בעצמו ומכיר שהן שלו ונאמן במיגו דאי בעי אמר לא אבדתי ומעיקרא דהוה בעי למידק מינה דסימנין דאורייתא הוה משמע ליה דאיירי כשמצאו אחר ומהדרינן ליה ע"י סימן זה: **איכא דאמרי.** הא דשני ר' זירא במקום שהשיירות מצויות פסול והוא דהוחזקו דבעינן תרתי כדבה. **כשלמא דרבה.** דשני לעיל שנויא דידיה אתרתי מתני' תרא דגיטין ותרא דב"מ: **מתני' אלימא ליה לאקשויי.** ד)דקא ס"ד דאיתנו למיתנו אהדדי ומתני' עיקר מבריתא: **אלא ר' זירא.** דרמי מתניתין אבריתא מאי טעמא לא אמר שיוא דידיה אתרתי מתני' כדבה: **אמר לך.** ר' זירא מתניתין לא קשיין אהדדי: **מי קתני.** בבבא מציעא הא אמר תנו נותנין ואפילו לזמן מרובה: **דלמא אם אמר תנו נותנין ולעולם כדקי"ל.** כלומר ודאי על כרחין הא אמר תנו נותנין דייקי' מינה מדתלה טעמא בנמלך עליהן אלא לזמן מרובה מהיכא דייקת דלמא לעולם כדקי"ל בהכשירא דגיטין מצאו לאלתר כשר אבל בריתא ודאי קשיא דקתני יחזיר לאשה ואי לאלתר והבעל מודה פשיטא למאי מיתתי לה אי לאו דאשמועינן אפילו לזמן מרובה לא אלטריך למתנייה דבשלמא מתני' לא תנא בה בהדיא אאמר תנו נותנין ואלטריך למתנייה משום דגופא דאשמועינן דלא יחזיר שאני אומר כו': **ר' ירמיה אמר.** לא מתניתין קשיא ולא בריתא קשיא דכל הני דאמרינן יחזיר לזמן מרובה: **כגון דקאמרי עדים.** התמומים בו: **מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של שם זה.** ואותו חתמנו לאיש זה התובעו: **כגון דקאמר.** הא שליח שאמרו נקב יש בצד אות פלונית: **ודווקא.** נקט רב אשי בצד אות פלונית דהוי סימן מובהק דאין עדות ברורה מזו: **מספקא ליה סימנים דאורייתא או דרבנן.** הא דאמרי' בגלו מציאות (ב"מ דף כז.) שמחזירין אבדה בסימנין ואינשיא לן התם דאורייתא או דרבנן לרב אשי נמי מספקא ליה היכך באיסור אשת איש לא סמכינן אסימנין בעצמא דאמא סימנין דרבנן ובממונא הוא דמלו רבנן להפקיע דהפקר ב"ד הפקר וטעמא דתקנתא התם מפרש אבל למאי איסורא לא מצו רבנן לעקור דבר מן התורה. ה והאי דלא אמר קסבר סימנין דרבנן משום דהתם מיבעיא לן ומהכא לא מצינן למיפשט דהא אי נמי מספקא ליה קאסר מספיקא: **אירכס ליה.** שליח היה: **אי סימנא איתא לי בגויה אי בטביעות עינא איתא לי בגויה.** אי סימנא בעיתו דאיתיהב לכו איתא לי בגויה סימנא ואי בטביעות עינא בעיתו דהדורי ניהלי איתא לי בטביעות עינא בגויה שנתתי עיני בו עד שאני מכירו יפה בלא שום סימן: **סימנים דאורייתא.** שלא נתן בו סימן מובהק אלא סימנא בעצמא ומדאסמכו אסימנא באיסורא קסברי סימנין דאורייתא אבדתא דאורייתא מוכן תעשה לשמלתו כדאמרינן בגלו מציאות (שם): **לגורכא מדרבנן.** דידע בטביעות עינא ולא משני בדיבוריה: **כדי שתעבור שיירא ותשרה.** שיעור שתוכל לעבור שיירא שם ולחנות: **כדי שיהא אדם בו'.** כלומר אין הדבר תלוי בשיעור אלא צריך שיהא אדם עומד ורואה שלא עבר אדם שם משעה שעבר השליח הזה שם עד שעת מציאת הגט: **כדי שיכסוב את הגט.** שיעורא בעצמא נתנו בו: **ואפילו שהה ויש בו סימנים.** מוכחים: **מעידים עליו.** סימנים אלו להכשירו: **על סימני גופו.** של גט כגון אריך או גוך שאין אלו כלום שיש כאלה הרבה: **מצאו קשור בכים או בארנקי.** ומכיר את הכים ואת הארנקי:

ב) [ב"מ יח: כ. תוס' עט:]. ג) [מ"ש תוס' ב"ב טו: ד"ה ויש תומרים ע"ש ב"ל נמי הכא]. ג) [יבמות קכ. ב"מ מ:]. ד) ס"ל דסבירא לה דליתו כו', ה) [לקמן סד.].

ו) ר"ל ודל,

גליון הש"ם

רש"י ד"ה מספקא ליה סימנין וכו' **והאי דלא אמר** קסבר. עי' פ"ק דשבת במאור דף ד ע"ל ד"ה למימרא דפשיטא ליה לרבה:

תוספות רי"ד (המשך)

שמכירן ע"י סימנין אלא בטב"ע דאית ליה בגוייהו: רבה בר בר חנה אירכס ליה גיטא בי מדרשא פי' שליח היה באותו גט ונפל ממנו ומצאו אדם אחר אמר אם [סימנא] אית לי סימן בגויה או טביעות עינא [אית לי בגוה] אהדרוה ניהליה אמר לא ידענא אם משום סימנא אהדרוה לי וקסברי סימנין דאורייתא אי משום טביעות עינא ודוקא לצורבא מרבנן אבל אינישי בעלמא לא פי' ההוא סימנא דהוה יהיב לא הוה סימן מובהק ואי ק' מהכא מוכח דלא מהדרינן גט לשליח בטביעות עינא כ"א לצורבא מרבנן דלא משני בדיבוריה והתנן אם מכירו כשר דלמא בטביעות עינא הוא כשר לכל אדם תשובה מתני' השליח מצאו ולא בא בידי אדם אחר והגט יוצא מתחת ידו והוא אומר שיש לו בו טביעות עין וזהו הגט שנפל ממני ומצאתיו הלכך כשר אבל רבה בר בר חנה אמר שמצאו אחר ואין הגט יוצא מתחת ידו אינו נאמן לומר טביעות עין יש לי עליו ולא סמכינן עליה אך אם הוא צורבא מרבנן דלא משני בדיבוריה דכיון דלא נפיק גיטא מתחת ידיה לא מהימן: אם מצאו לאלתר כשר: ת"ר איזו לאלתר ר' נתן אומר כל שתעבור שיירא ותשרה פי' אם שהה כשיעור זה הוא אחר זמן ופסול ואם לא שהה כל כך זהו לאלתר וכשר ר"ש בן אלעזר אומר כדי שיהא אדם עומד ורואה שלא עבר אדם שם פי' אין הדבר תלוי בשיעור אלא כדי שיהא אדם שומר ורואה שלא עבר אדם שם משעה שעבר השליח הזה שם עד מציאת הגט דר"א שלא שהה אדם שם רבי אומר כדי לכתוב את הגט ר"י אומר כדי לקרותו אחרים אומרים כדי לכותבו ולקרותו פי' בשיעור השהייה פליגי כמה ישהא ויהיה פסול: ואפי' ו) קרא וכתב ויש בו סימנים מעידים עליו דאמר נקב יש בו בצד אות פלונית ואין מעידים על סימני גופו פי' אע"פ ששהה כדי לכתוב ולקרוא שהוא פסול אם יש בגט סי' מובהק דהיינו נקב יש בו בצד אות פלונית מעיד השליח עליו ונותנים לו אבל בשאר סימני מובהקין אין של גט שאינן מובהקין אין סומכין עליהם: מצאו קשור בכים או בארנקי או בטבעת

ו) תוי ל"ל ופפ' שהה כדי למתנו ולקרותו ויש בו סימן מובהק וכו'.

מסורת הש"ם

ב) [ב"מ יח: כ. תוס' עט:]. ג) [מ"ש תוס' ב"ב טו: ד"ה ויש תומרים ע"ש ב"ל נמי הכא]. ג) [יבמות קכ. ב"מ מ:]. ד) ס"ל דסבירא לה דליתו כו', ה) [לקמן סד.].

עין משפט נר מצוה

כב א ב ג ד ה מיי' פ"ג מהל' גירושין הלכה ט [ו] יא ממג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קכב סעיף ד וע"ש:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

תוספות רי"ד

ר' ירמיה אמר כגון דאמרי עדים מעולם לא חתמנו (אלא) על גט אחר של יוסף בן שמעון כ"א על זה ומכירין שלזה יוסף בן שמעון חתמו פי' מתני' דהתם (בדייתקי) [דדייקי] מינה הא אמר תנו ינתנו בכה"ג מירי ואע"פ שהשיירות מצויות והוחזקו כשר דתו ליכא למיחש ליוסף בן שמעון אחר שהרי אלו העדים מעידים שלא חתמו על אחר: רב אשי אמר דקא אמרי עדים נקב יש בו בצד אות פלונית שאבדו נקב יש בו בצד אות פלונית ואמת ודאי שכך הדין נותן שאם נפל מיד השליח ומצאו אדם אחר ואומר השליח נקב יש בו בצד אות פלונית סימן מובהק הוא ומהימנין ליה אי נמי אם מצאו השליח לאחר זמן ואין לו בו טביעות עין אלא שהיה לו בו זה הסימן סומך עליו וכשר ולא אמרינן דלמא אחרינא הוא אלא רב אשי לא קאי אמתני' דמתני' קתני לאלתר כשר ואם לאו פסול ורב אשי אתא לתרוצי ההיא מתני' דפ' שנים אוחזין דדייקי' מינה הא אמר תנו ינתנים דליכא התם שליח. דקאמרי עדים גרסינן דסמכינן אסימן מובהק ואי אמרי עדים שאנו מכירין אותו בטביעות עין בלא שום סימן כשר שכל עדות העדים בעלמא בטביעות עין [הוא] כגון הא דאמרי כלי זה שביד ראובן של שמעון הוא או פלוני הרג את נפש וכל כיוצא בזה היאך מעידין ב"א בטביעות עין הרי הכי נמי הכא והאי דבעי' סימן מובהק משום דלא הות להו טביעות עין בגויה ובאו להכירו ע"י סימן זה ואם תימצי לומר דגרס' דקאמר אין פירשו של השליח דלא קאי שליח התם אלא על הבעל דאמר זנו דאי אמר בעל נקב יש בו בצד אות פלונית דמכי' אההוא סימן ולא איישינן דלמא אחרינא הוא אע"פ שהשיירות מצויות החזקינו שני יוסף בן שמעון דעיר אחת ואי אמר בעל מי אית לי טביעות עינא בגויה אע"ג דלא יהיב שום סימן נאמן מיגו דאי בעי אצי מיפטרא בגיטא אחרינא. דוקא בצד אות פלונית הוי ליה סימן מובהק אבל נקב בעלמא לא. מספקא ליה סימן אי דאורייתא אי דרבנן פי' מה שאנו מחזירים אבדה בסימנין אם הוא מדאורייתא דהילפי' משמלה (לה) וכדאמרי' אלו מציאות ילפי' נמי גבי ט לאיסורא מהתם או דלמא אינו מן התורה אלא מדרבנן לא ילפי' איסורא מממונא לגבי ממונא עביד תקנתא הפקר ב"ד היה הפקר בל גבי איסורא לא מצי מעבד תקנה מ"ה בענין ימן מובהק ומצאו בחפישה דלוסקמא דתנן כשר לא

איכא דאמרי. הא דשני ר' זירא במקום שהשיירות מצויות פסול והוא דהוחזקו דבעינן תרתי כדבה. **כשלמא דרבה.** דשני לעיל שנויא דידיה אתרתי מתני' תרא דגיטין ותרא דב"מ: **מתני' אלימא ליה לאקשויי.** ד)דקא ס"ד דאיתנו למיתנו אהדדי ומתני' עיקר מבריתא: **אלא ר' זירא.** דרמי מתניתין אבריתא מאי טעמא לא אמר שיוא דידיה אתרתי מתני' כדבה: **אמר לך.** ר' זירא מתניתין לא קשיין אהדדי: **מי קתני.** בבבא מציעא הא אמר תנו נותנין ואפילו לזמן מרובה: **דלמא אם אמר תנו נותנין ולעולם כדקי"ל.** כלומר ודאי על כרחין הא אמר תנו נותנין דייקי' מינה מדתלה טעמא בנמלך עליהן אלא לזמן מרובה מהיכא דייקת דלמא לעולם כדקי"ל בהכשירא דגיטין מצאו לאלתר כשר אבל בריתא ודאי קשיא דקתני יחזיר לאשה ואי לאלתר והבעל מודה פשיטא למאי מיתתי לה אי לאו דאשמועינן אפילו לזמן מרובה לא אלטרך למתנייה דבשלמא מתני' לא תנא בה בהדיא אאמר תנו נותנין ואלטרך למתנייה משום דגופא דאשמועינן דלא יחזיר שאני אומר כו': **ר' ירמיה אמר.** לא מתניתין קשיא ולא בריתא קשיא דכל הני דאמרינן יחזיר לזמן מרובה: **כגון דקאמרי עדים.** התמומים בו: **מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של שם זה.** ואותו חתמנו לאיש זה התובעו: **כגון דקאמר.** הא שליח שאמרו נקב יש בצד אות פלונית: **ודווקא.** נקט רב אשי בצד אות פלונית דהוי סימן מובהק דאין עדות ברורה מזו: **מספקא ליה סימנים דאורייתא או דרבנן.** הא דאמרי' בגלו מציאות (ב"מ דף כז.) שמחזירין אבדה בסימנין ואינשיא לן התם דאורייתא או דרבנן לרב אשי נמי מספקא ליה היכך באיסור אשת איש לא סמכינן אסימנין בעצמא דאמא סימנין דרבנן ובממונא הוא דמלו רבנן להפקיע דהפקר ב"ד הפקר וטעמא דתקנתא התם מפרש אבל למאי איסורא לא מצו רבנן לעקור דבר מן התורה. ה והאי דלא אמר קסבר סימנין דרבנן משום דהתם מיבעיא לן ומהכא לא מצינן למיפשט דהא אי נמי מספקא ליה קאסר מספיקא: **אירכס ליה.** שליח היה: **אי סימנא איתא לי בגויה אי בטביעות עינא איתא לי בגויה.** אי סימנא בעיתו דאיתיהב לכו איתא לי בגויה סימנא ואי בטביעות עינא בעיתו דהדורי ניהלי איתא לי בטביעות עינא בגויה שנתתי עיני בו עד שאני מכירו יפה בלא שום סימן: **סימנים דאורייתא.** שלא נתן בו סימן מובהק אלא סימנא בעצמא ומדאסמכו אסימנא באיסורא קסברי סימנין דאורייתא אבדתא דאורייתא מוכן תעשה לשמלתו כדאמרינן בגלו מציאות (שם): **לגורכא מדרבנן.** דידע בטביעות עינא ולא משני בדיבוריה: **כדי שתעבור שיירא ותשרה.** שיעור שתוכל לעבור שיירא שם ולחנות: **כדי שיהא אדם בו'.** כלומר אין הדבר תלוי בשיעור אלא צריך שיהא אדם עומד ורואה שלא עבר אדם שם משעה שעבר השליח הזה שם עד שעת מציאת הגט: **כדי שיכסוב את הגט.** שיעורא בעצמא נתנו בו: **ואפילו שהה ויש בו סימנים.** מוכחים: **מעידים עליו.** סימנים אלו להכשירו: **על סימני גופו.** של גט כגון אריך או גוך שאין אלו כלום שיש כאלה הרבה: **מצאו קשור בכים או בארנקי.** ומכיר את הכים ואת הארנקי:

ו) תוי ל"ל ופפ' שהה כדי למתנו ולקרותו ויש בו סימן מובהק וכו'.

כין כליו. בגיתו: **לימא.** רב יהודה הלכה כיש אומרים ולימא רבנה הלכה כר"ש למה חזרו להזכיר את הדברים ולפרשן: ומשני **משום דאפכי להו.** אית תנאי דמפכי דברי שמעון ליש אומרים ויש אומרים לרבי שמעון הלכך אם לא הזכירו אלא שם החכמים לא הוי ידעי להייא מתרי לישני קיימי: **חמת.** בולזול"א בלע"ז והיא של עור: **טליקא.** טשק"א בלע"ז: **מתני' נותנו לה בחזקה שהוא קיים.** ולא חיישינן שמא מת ובטל שליחותו ומלאורייתא נפקא לן בהכל שומטין (חולין דף י:) העמד דבר על חזקתו: **מקריבין אותה.** ולא חיישינן שמא מתו בעליה ולמיתה אחלא: **גמ' לגבורות.** שמוציא שנה ליצנא דקרא (תהלים ה): **ותולה.** או תולה דמתני' דוקא תולה ולא גוסס: **כיון דאיפליג.** משאר דרך כל הארץ שהאריך ימים עד מאה שנה: **איפליג.** ואינו כשאר האדם להיות קרוב למות. אבל בן שמוניס ואחת או יותר עד תשעים קרוב למות הוא: **אסורה לאכול.** בת ישראל הנשואה לכהן שאוכלת בשבילו אסורה מיד לכל שעתא חייסינן עכשיו ימות. אלמא חייסינן למיתה: **תרומה אפשר.** להיות ניזונת בחולין: **גט לא אפשר.** למיתה למיתה דאי חייסת אין לך שולח גט לאשתו והן עגונות: **שאני האם שהרי אסרה שעה אחת קודם למיתתו.** לעולם לא חייסינן למיתה ושאני הכא שהרי אסרה מחיים שעה אחת קודם מיתתו וכל שעתא איכא לספוקי בהיתא שעתא שעתידה ליאסר. ושיגויא דמיקמ הוא והיינו דפריך ליה ואי לאו דחייסינן למיתה ממאי דהוי גיגוא דלעולם הוא מיית ברישא ואסרה מחיים דלמא היא מיתתא ברישא ולא יבא לכלל גט לעולם: **אלא אמר אביי.** האי תנא ודאי חיים למיתה ולא קשיא מתניתין דהכא ר' מאיר היא דלא חיים לנקיעת הגוד: **אוסרין.** שמא יבקע הגוד: שמא

מיית ברישא דלמא איהי מייתא ברישא אלא אמר אביי [1]**לא קשיא הא רבי מאיר דלא חייש למיתה הא רבי יהודה דחייש למיתה** [2]**דתנן** [3]**הלוקח יין מבין הכותים אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני ומיחל ושותה מיד דברי רבי מאיר רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אוסרין רבא אמר שמא**

נקט מלאו בחפיסה אי נמי דווקא אם מכירו כשר אבל מה שהוא יודע שבחפיסה או בדלוסקמא אינדו מיעיל ולפריס דגרסי ומכירו מלי לפרס כמו אם מכירו: והניחו זקן **או** חולה **כו'.** תימה דבפרק המפקיד (ב"מ דף לט:) גבי ההיא קנתא דאשתבאי ליהי ואזלא ברתא אמרינן דלמא קנינא קנתא דלמא שכיבא ברתא ואומר ר"י דלעניין יתמי החמירו טפי לימחש דקאמר נמי התם לא שנא עבוד עיטרא לא שנא לא עבוד חייסינן ובחזקת הבתים (ב"ב דף לט:) מפלגינן בין עבוד עיטרא ללא עבוד דאמר עיטרא קלא אית לה ועוד דבשבויות חייסינן טפי לימחש: **תרומה אפשר.** מימה וכי לא היה יודע הממכר מתניתין דתרומה ואיכא לאקשויי תרומה אתרומה כדבסמוך וי"ל דכן דרך הש"ס שאינו חושש אלא מתרץ קושיא שמקשה לו: **שאני** התם שהרי אסרה עליו שעה אחת מחיים. פירוש הלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה דהעמד בעלה בחזקת מי אכל הכא אפילו נעמידנו בחזקת מי אסרה מחייס ופריך דלמא מייתא ברישא ולא תאסר מחייס: **הא רבי מאיר דלא חייש למיתה כו'.** השתא דמדמה שמא מת לשמא ימות אם לא לגמרי מדמה דהא ר' מאיר דמוקי מתניתין כותיה ולא חייס לשמא מת אפילו לזמן מרובה חייס לשמא ימות לזמן מרובה דתנן בפרק ד' אחין (יבמות דף כו.) ארבעה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ומתו הנשואים את האחיות הרי אלו חולצות ולא מתיבמות ומפרש בגמ' משום דקסבר אסור לבטל מצות יבמין ודלמא אדמייבם חד מיית אידך וקא מבטל מצות יבמין והיא משנה מוקי לה כר"מ בפ"ב דיבמות (דף יח.) ולקמן בפרק בתרא (דף פה.) נמי אמר לבולי עלמא גירות לא שכיחא מיתה שכיחא ולרבי יהודה נמי דחייס לשמא ימות לאלתר לא חיים לשמא מת לאלתר דאם לא כן אמאי כהן שיצא בעלה מפתח ביתו לא תאכל בתרומה ולא תאכל כי אם בשעה שרואה בעלה בפניה אלא ודאי לא מדמה אלא שמא מת לזמן מרובה לשמא ימות לאלתר: והא

או שמצאו בין כליו אפילו לזמן מרובה כשר איתמר רב יהודה אמר שמואל הלכה שלא שהה אדם שם רבה בר בר חנה אמר רב יצחק בר שמואל [4]**הלכה שלא עבר אדם שם לימא** [5]**מר הלכה כמר ומר הלכה כמר משום** [6]**דאפכי להו: מצאו בחפיסה או בדלוסקמא:** [7]**מאי חפיסה אמר רבה בר בר חנה חמת קטנה מאי דלוסקמא טליקא דסבי: מתני'** [8]**המביא גט והניחו זקן או חולה נותן לה** [9] **בחזקת שהוא קיים** [10]**בת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים** [11]**השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים: גמ' אמר רבא לא** [12]**שנו אלא זקן שלא הגיע לגבורות וחולה** [13]**שרוב חולים לחיים אבל זקן שהגיע לגבורות** [14] **הוגוסס** [15]**שרוב גוססין למיתה לא איתיביה אביי המביא גט והניחו זקן אפי' בן מאה שנה נותן לה בחזקת שהוא קיים תיובתא** [16]**ואי בעית אימא כיון דאיפליג איפליג רמי ליה אביי לרבה תנן המביא גט והניחו זקן או חולה נותן לה בחזקת שהוא קיים** [17]**ורמינהו יהרי זה גיטך שעה אחת קודם למיתתו אסורה לאכול בתרומה מיד א"ל תרומה אגיטין קא רמית תרומה אפשר גט לא אפשר ורמי תרומה אתרומה תנן** [18]**בת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים ורמינהו הרי זה גיטך שעה אחת קודם מיתתו אסורה לאכול בתרומה מיד אמר רב אדא בריה דרב יצחק שאני התם שהרי אסרה עליו שעה אחת קודם מיתתו מתקיף לה רב פפא ממאי דאיהו**

מאיר דלא חייש למיתה הא רבי יהודה דחייש למיתה [19]**דתנן** [20]**הלוקח יין מבין הכותים אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני ומיחל ושותה מיד דברי רבי מאיר רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אוסרין רבא אמר שמא**

נקט מלאו בחפיסה אי נמי דווקא אם מכירו כשר אבל מה שהוא יודע שבחפיסה או בדלוסקמא אינדו מיעיל ולפריס דגרסי ומכירו מלי לפרס כמו אם מכירו: והניחו זקן **או** חולה **כו'.** תימה דבפרק המפקיד (ב"מ דף לט:) גבי ההיא קנתא דאשתבאי ליהי ואזלא ברתא אמרינן דלמא קנינא קנתא דלמא שכיבא ברתא ואומר ר"י דלעניין יתמי החמירו טפי לימחש דקאמר נמי התם לא שנא עבוד עיטרא לא שנא לא עבוד חייסינן ובחזקת הבתים (ב"ב דף לט:) מפלגינן בין עבוד עיטרא ללא עבוד דאמר עיטרא קלא אית לה ועוד דבשבויות חייסינן טפי לימחש: **תרומה אפשר.** מימה וכי לא היה יודע הממכר מתניתין דתרומה ואיכא לאקשויי תרומה אתרומה כדבסמוך וי"ל דכן דרך הש"ס שאינו חושש אלא מתרץ קושיא שמקשה לו: **שאני** התם שהרי אסרה עליו שעה אחת מחיים. פירוש הלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה דהעמד בעלה בחזקת מי אכל הכא אפילו נעמידנו בחזקת מי אסרה מחייס ופריך דלמא מייתא ברישא ולא תאסר מחייס: **הא רבי מאיר דלא חייש למיתה כו'.** השתא דמדמה שמא מת לשמא ימות אם לא לגמרי מדמה דהא ר' מאיר דמוקי מתניתין כותיה ולא חייס לשמא מת אפילו לזמן מרובה חייס לשמא ימות לזמן מרובה דתנן שהבעל מודה יחזיר לאשה אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה בזמן שהבעל מודה מיהא יחזיר לאשה ואפילו לזמן מרובה ומשני כאן במקום שהשיירות מצויות כאן במקום וכו' א"ד אפילו

במקום שהשיירות מצויות והוא שהוחזקו וכו' והיינו דרבה וא"ד אע"פ שלא הוחזקו ופליגי דרבה ואפ"ה הלכתא כרבה וכך היה פסק גם ר"י ז"ל שלא עבר אדם שם אבל אם עבר אדם שם והוחזקו שני יוסף כן שמעון בעיר א' חיישינן שמא ממנו נפל אבל בפרק שנים אוחזין כתיב הא מילתא וכתב מיכן דלא איפסקא בה הלכתא בהדיא עבדינן בה לחומרא ולא מהדרינן גט לזמן מרובה אלא במקום שאין השיירות מצויות אבל במקום שהשיירות מצויות לא מהדרי' ואע"פ שלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר א' כלישנא בתרא דר' זירא אי נמי כר' ירמיה אי נמי כר' (יוסי) [אשי] ואינו נ"ל להניח דברי רבה שנאמרו בבירור והוא שהוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר א' ולמיפסק הלכה כר' זירא שנאמר בספק שלא ידענו אם חולק על

שרוב חולים לחיים אבל זקן שהגיע לגבורות וגוסס שרוב גוססין למיתה לא אלא חיישינן דלמא מית ולא תנשא בגט זה עד שיתברר אם היה חי בעת מסירתו ליד האשה: איתיביה המביא גט והניחו זקן בן ק' שנה נותנו לה בחזקת שהוא קיים תיובתא ואיבעית אימא כיון דאפלג איפלוג פי' כיון דאפלג מדרך שאר כל בני אדם שהאריך עד ק' שנה איפליג ואינו נחשב כל כך זקן שהוא קרוב למיתה אבל בפ"א או יותר עד צ' קרוב למות: היא אוכלת בתרומה בחזקת וכו' ורמינהו הרי זה גיטך שעה אחת קודם מיתתו אסורה לאכול בתרומה מיד אלמא חיישינן למיתה אמר רבא שמא מת לא חיישינן שמא ימות חיישינן פירוש לשמא מת לא חיישינן דאוקמי ליה אחזקיה שהניחו חי אבל זה שנתן לה גט על מנת שיחול שעה א' קודם למיתתו לשמא ימות ודאי חיישינן

כג א מיי' פ"ג מהלכות גירושין הלכה י סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קלב סעיף ד וש"ס:

כד ב מיי' פ"ו שם הלכה כא סמג שם טוש"ע שם סימן קמא סעיף סח:

כה ג מיי' פ"ט מהלכות תרומות הלכה כ:

כו ד מיי' פ"ד מהלכות פסולי מוקדשין הי"ד:

כז ה מיי' פ"ו מהלכות גירושין הלכה כח וס"ט מהלכות תרומות הלכה ג סמג שם טוש"ע שם:

כח ו מיי' פ"ט מהל' תרומות הלכה ח:

לעזי רש"י

בולזולו"א. שק של רועים. טשק"א. שק.

תוספות רי"ד (המשך)

רבה אם לאו ואפי' אם תמצא לומר שחולק עליו הא איפלגו בהא מלתא אביי ורבא בפ' האשה שלום ביבמות דאביי אמר חיישינן לשני יוסף ורבא אמר לא חיישינן אף אם הוחזקו וקי"ל כל היכא דפליגי אביי ורבא הלכה כרבא בר מע"ל קג"ם ור' ירמיה ורב אשי דהכא לאו לאיפלוגי עליה דרבא אתי אלא סברא בעלמא אמרי דאיכא לתרוצי מדתני שנים אוחזין בהכי שאע"פ שהשיירות מצויות והוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר א' אי אמרו עדים מעולם לא חתמנו על גט אחר אלא על זה ששמו יוסף בן שמעון אי נמי נקב יש בצד אות פלונית נותנין ואפילו לזמן מרובה והלכתא כרבה והלכתא כרב ירמיה והלכתא כרב אשי: מאי חפישה אמר רבה בר בר חנה חמת קטנה מאי דלוסקמא אמר רבב"ח שליקא דסבי פי' כיס גדול של עור: **מתני'** המביא גט והניחו זקן או חולה יתנו לה בחזקת שהוא קיים בת ישראל שנשאת לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים פירוש נותן לה בחזקת שהוא קיים ולא אמרי' דלמא מית ואין גט לאחר מיתה וכן מי שהלך בעלה למדינת הים לא חיישינן דלמא מיית ולא אמרינן דלמא מית והויא לה זרה וכגון שאין לה זרע ממנו ולגבי חטאת נמי לא אמרינן דלמא מית והויא לה חטאת שמתו בעליה ולמיתה אדלא: אמר רבא ל"ש אלא זקן שלא הגיע לגבורות פי' שמונים שנה כדכתיב ואם בגבורות שמונים וחולה